

ม ห ๑ น ร ก ๔ ขุ ม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้ประกอบด้วยธรรม ๔
ประการนี้ เหมือนถูกนำมาโยนลงในนรก ธรรม ๔ ประการ คือ
บุคคลผู้มีกายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต และเป็นมิจฉาทิฎฐิ
ผู้ที่ประพฤดิธรรม ๔ ประการนี้เหมือนถูกโยนลงในนรก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหานครราชบุรี

๘๔

ธรรมดาของชีวิตมีเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ชีวิตหลังความตายเป็นสิ่งที่น่าสพรึงกลัวสำหรับผู้ที่ยังไม่ได้เตรียมตัวเตรียมใจ ไม่ได้สั่งสมบุญไว้ แต่เป็นเรื่องปกติธรรมดาของผู้มีบุญที่ได้สั่งสมไว้อย่างดีแล้ว เพราะการตายเป็นเพียงการเปลี่ยนภพเปลี่ยนภูมิใหม่เท่านั้นเอง ผู้เป็นบัณฑิตเห็นว่าการเกิดแก่เจ็บตายเป็นเรื่องธรรมดา ไม่ใช่เป็นเรื่องที่เลวร้ายอย่างที่คนส่วนใหญ่มักจะทุกข์ชอกทุกขใจ เมื่อมีญาติอันเป็นที่รักจากไป การปฏิบัติธรรมเพื่อให้เข้าถึงพระรัตนตรัยซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึกภายใน เป็นการเพิ่มความมั่นใจในการเดินทางไปสู่สัมปรายภพ เพราะพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอันอบอุ่นและปลอดภัยที่จะนำไปสู่สุคติ

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ทิฏฐิสูตร ว่า

“จตุทิ ภิกขเว ธมฺเมทิ สมนฺนาโคโต ยถาภตํ นิภฺชิตฺโต
เอวํ นิริเย กตเมทิ จตุทิ กายทุจฺจริเตน วจฺจุจฺจริเตน
มโนทุจฺจริเตน มิจฺฉาทิภฺภิจฺฉา อิมเอทิ โข ภิกขเว จตุทิ
ธมฺเมทิ สมนฺนาโคโต ยถาภตํ นิภฺชิตฺโต เอวํ นิริเย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้ประกอบด้วยธรรม ๔ ประการนี้ เหมือนถูกนำมาโยนลงในนรก ธรรม ๔ ประการ คือ บุคคลผู้มีกายทุจริต วาจาทุจริต มโนทุจริต และเป็นมิจฉาทิฏฐิ ผู้ที่ประพฤติธรรม ๔ ประการนี้เหมือนถูกโยนลงในนรก”

มหานรก ๘ ขุม

๘๕

*นรกเป็นอบายภูมิที่รองรับผู้มีบาปในตัวเอง เป็นดินแดนสำหรับคนบาป เมื่อละโลกไปแล้วจะต้องไปทนทุกข์ทรมานเสวยวิบากกรรมที่ตัวเองทำไว้ นรกที่อยู่ลึกที่สุด คือ อเวจีมหานรก ไหลขึ้นมาเรื่อยๆ ตั้งแต่ มหาตাপนรก ตาปนนรก มหาโรจวนรก โรจวนรก ลังฆาฏนรก กาฬสุตตนรก ลัญชีวนรก แต่ละขุมนี้ใหญ่มาก เป็นภพๆ หนึ่งที่กักขังสัตว์นรกไว้เหมือนเป็นเมืองนรก แต่เขาเรียกว่า ขุมนรก แล้วยังมีนรกขุมย่อยๆ อีกมากมาย ขุมเล็กเรียกว่า อุสสทนรก จะอยู่ล้อมรอบขุมใหญ่ๆ ทั้ง ๘ ล้อมรอบขุมละ ๔ ทิศ ทิศละ ๔ ขุม รวมแล้วก็เป็น ๑๒๔ ขุม ขุมเล็กเป็นบริวารของขุมใหญ่ เหมือนดาวล้อมเดือน จะมีดาวดวงเล็กๆ เป็นบริวารของดาวดวงใหญ่อย่างนั้นแหละ

นรกขุมย่อยๆ ที่เรียกว่ายมโลกนั้น เป็นที่รองรับผู้ทำบาปในระดับบาปไม่มากพอที่จะไปตกในอุสสทนรกหรือมหานรกทั้ง ๘ ขุม ยมโลกนรกนี้จะล้อมรอบมหานรกทั้ง ๘ เอาไว้อีกชั้นหนึ่งอยู่ห่างออกไปทั้งซ้าย ขวา หน้า หลัง ทิศละ ๑๐ ขุม รวมแล้วเป็น ๓๒๐ ขุม เมื่อรวมมหานรก ๘ ขุม อุสสทนรก ๑๒๔ ขุม และยมโลกนรกอีก ๓๒๐ ขุม ก็เป็น ๔๕๖ ขุม

ม ห น ร ก ๘ ชุม

๘๖

นรก ๔๕๖ ชุมนี้ เรียกว่า นิรยภูมิ เป็นหนึ่งในอบายภูมิ ทั้ง ๔ เป็นกามภพชั้นต่ำ คือภูมิที่ปราศจากความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต มีแต่ไฟลุกท่วมตัว การตกไปในอบายภูมิ จึงเป็นดินแดนที่หาความเจริญไม่ได้ ถ้าหากเราประมาทพลาดพลั้ง แล้วพลัดไปเกิดในนิรยภูมิ ก็ต้องรับกรรมและทนทุกข์ทรมานอยู่เป็นเวลานาน ตามแต่กรรมที่ทำเอาไว้ ท่านถึงกล่าวว่า อปาเยสุ หิ กมฺเมว ปมาณํ อกุศลกรรมที่ทำเอาไว้เป็นเครื่องวัดอายุของสัตว์ในอบายภูมิ

ลักษณะการถูกทรมานของนรกแต่ละชุม ก็มีลักษณะแตกต่างกันไป ตามแต่กรรมชั่วที่เคยทำไว้ในสมัยที่เป็นมนุษย์ ตั้งแต่ชุมที่ ๑ **สัตถชีวมหานรก** คือนรกที่ไม่มีวันตาย สัตว์นรกจะถูกนายนิรยบาลเอาดาบนรกฟาดฟันกายให้ขาดเป็นท่อนๆ บางทีก็เอามัดเอาขวานมาถาก ฉือนเนื้อทีละน้อยๆ จนสิ้นใจตาย ทันใดนั้นเองก็มีลมกรรมพัดโชยมาถูกต้องกาย ให้กลับฟื้นขึ้นมาเป็นสัตว์นรกเหมือนเดิมอีก นายนิรยบาลเห็นดังนั้น ก็จะลงโทษให้ได้รับความเจ็บปวดจนกระทั่งถึงตายอีก รับกรรมอยู่อย่างนี้นานถึง ๕๐๐ ปีนรก

ชุมที่ ๒ ชื่อ**กาฬสุตตนรก** เป็นนรกด้ายดำ นายนิรยบาลจะเอาเส้นด้ายดำมาตีเป็นเส้นตามร่างกายของสัตว์นรก ที่จับให้นอนบนแผ่นเหล็กแดงที่ร้อนระอุ แล้วเอาเลื่อยมาเลื่อย เอา

มหานรก ๘ ขุม

๘๓

ขวานมาผ่า หรือเอามีดมาตัดตามเส้นที่ตีเอาไว้ แม้จะดินทูลน-
ทูลรายอย่างไรก็ไม่หลุด ยิ่งดินก็ยิ่งรัดแน่นเข้าไปอีก สัตว์นรกจะ
ถูกเลื่อยตัดร่างกายจนตาย แล้วก็กลับฟื้นขึ้นมาใหม่ ทรมาณอยู่
อย่างนี้ จนกว่าสัตว์นรกจะหมดกรรม ซึ่งต้องใช้เวลานานถึง
๑,๐๐๐ ปีนรก

มหานรกขุมที่ ๓ ชื่อ **สังฆานรก** หมายถึงนรกที่ถูก
ภูเขาสลักบดขยี้ร่างกายให้ได้รับทุกขเวทนาอยู่ตลอดเวลา
สัตว์นรกขุมนี้มีรูปร่างหน้าตาประหลาด บางตนมีหน้าเป็นวัวแต่
ตัวเป็นมนุษย์ หรือหน้าเป็นมนุษย์แต่ตัวเป็นช้าง เป็นเสือ
สัตว์นรกจะถูกนายนิรบาลเอาโซ่เหล็กร่อนระอุมัดคอเอาไว้
ฉุดกระชากลากมาลากไป แล้วเอาค้อนเหล็กทุบกระหน่ำลงบน
ศีรษะ ร่างกายก็ป่นปี้จนกระดูกแหลกละเอียด พอตายแล้วก็มี
ลมกรรมพัดมาให้ฟื้นคืนชีพอีก ต้องใช้กรรมอย่างนี้นานถึง
๒,๐๐๐ ปีนรก ที่เป็นเช่นนี้เพราะเมื่อเป็นมนุษย์ ไร้ความเมตตา
กรุณาต่อสัตว์ ชอบทำการทารุณเบียดเบียนผู้อื่น

นรกขุมที่ ๔ คือ **โรรูนรก** ที่ได้ชื่ออย่างนี้เพราะเต็มไปด้วยเสียงร้องระงมครวญครางอย่างน่าเวทนา ศีรษะ มือ เท้า
ของสัตว์นรก จมลงไปในดอกบัวเหล็ก นอนคว่ำหน้า เปลวไฟก็
เผาไหม้ดอกบัวเหล็กพร้อมกับสัตว์นรก จะตายก็ไม่ตาย ต้องทน
ทุกข์ทรมานอยู่อย่างนั้นจนหมด ๔,๐๐๐ ปีนรก เพราะในอดีต

ม ห น ร ก ๘ ขุม

๘๘

ชอบนำสัตว์มาทรมาน หรือเคยเป็นตุลาการผู้พิพากษาที่ตัดสินคดีความโดยขาดความยุติธรรม หรือเป็นเพราะไปลักขโมยสมบัติของพระศาสนา

ขุมที่ ๕ คือมหาโรจรวนรก คล้ายๆ กับนรกขุมที่ ๔ แต่มีเสียงร้องครวญครางมากกว่า ได้รับทุกข์ทรมานมากกว่า สัตว์ในขุมนี้ต้องเข้าไปยืนในดอกบัวเหล็กที่คมกริบ มีหนาช้างร้อนแรงด้วยไฟนรกอีกด้วย เผาไหม้สัตว์ตั้งแต่เท้าจนถึงศีรษะ เปลวไฟเข้าไปในทวารทั้ง ๙ จะตายก็ไม่ตาย ได้รับทุกข์ทรมานอยู่อย่างนั้นนานถึง ๘,๐๐๐ ปีนรก เพราะกรรมในอดีตได้ตัดศีรษะสัตว์และมนุษย์เอาไว้มาก ทำโจรกรรมด้วยความอาฆาตพยาบาท ปล้นสมบัติในพระศาสนา ปล้นทรัพย์สินของผู้มีพระคุณ พ่อแม่ครูบาอาจารย์และผู้ทรงศีลทั้งหลาย

ขุมที่ ๖ คือดาปนรก สัตว์นรกจะได้รับความร่ำร้อนอย่างน่าเวทนา เพราะถูกหลาวเหล็กที่ร้อนโชติช่วงด้วยเปลวไฟ เลียบแทงสัตว์ทั้งหลายไว้ และยังมีสุนัขนรกตัวใหญ่เท่าช้างสาร รุมทั้งจนเหลือแต่กระดูก ชดใช้กรรมอยู่อย่างนี้ถึง ๑๖,๐๐๐ ปีนรก

ขุมที่ ๗ คือมหาดาปนรก เป็นขุมที่สัตว์นรกได้รับความร่ำร้อนเหลือประมาณ ด้วยการถูกบังคับให้ขึ้นไปบนภูเขาเหล็กที่ร้อนลุกเป็นไฟ แล้วถูกลมกรดที่ร้อนแรงพัดกระหน่ำสัตว์ให้

มหาวิทยาลัยพุทธธรรม

๘๕

ตกลงมาข้างล่าง ซึ่งมีชาวภวนามเหล็กที่ร้อนแดงด้วยไฟนรก ปักเรียงรายอยู่ เสียบทะลุร่างกาย ดูแล้วน่าหวาดเสียวสยดสยอง ต้องทนทรมานอย่างนี้ถึงครึ่งอันตรกัป การนับเวลาจากที่มนุษย์ อายุยืนเป็นอสงไขยแล้วถอยลงเหลืออายุ ๑๐ ปี แล้วกลับอายุ ยืนขึ้นไปถึงอสงไขยนั้นนับเป็นเวลาเป็น ๑ อันตรกัป ฉะนั้น ครึ่งอันตรกัป ก็ถือว่ายาวนานมากทีเดียว

ขุมสุดท้าย คือ**อเวจีมหานรก** เป็นนรกที่ลี้ลับถูกทรมาน โดยไม่มีการหยุดพักเลย อยู่ลึกที่สุดและเสวยวิบากกรรม ยาวนานที่สุดถึง ๑ อันตรกัป กรรมที่ทำให้เกิดในขุมนี้ เพราะทำ อนันตริยกรรมเอาไว้ ตั้งแต่ฆ่าบิดามารดา ฆ่าพระอรหันต์ ทำร้ายพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจนห้อพระโลหิต และทำลายสงฆ์ ให้แตกกัน

นอกจากนี้ยังมี **โลกันตนรก** สำหรับผู้ที่ทำกรรมชั่วมาก เป็นพิเศษ เช่นเป็นนิยตมิชฉาปฏิฎฐิ นรกขุมนี้จะอยู่เลย ๓ เท่า ของภพ ๓ จากปากจักรวาล ตรงนั้นจะมีความมืดมนอนธการ ไม่มีแสงเดือนแสงดาวให้เห็น มีดสนิหและเย็นยะเยือก โลกันตนรก คือนรกที่อยู่สุดโลกสุดจักรวาล จะเห็นแสงสว่างก็ต่อเมื่อมี พระพุทธเจ้าเสด็จมาอุบัติขึ้นในโลก แสงสว่างแห่งพุทธธรรมจะ โชติช่วงไปทั่วหมื่นโลกธาตุ ส่องสว่างไปถึงโลกันตนรก

ม ห น ร ก ๘ ขุ ม

๕๐

ขุมนรกร้อนที่สุดไม่มีที่ไหนเกินอเวจีมหานรก แต่ถ้าเย็นที่สุดก็คือโลกันตนรก ซึ่งสัตว์นรกในขุมนนี้มีรูปร่างใหญ่โตมาก เล็บมือเล็บเท้ายาวเพื่อยต้องใช้เล็บมือเท้าเกาะอยู่ที่ขอบจักรวาล ห้อยโหนตัวไปมาเหมือนค้ำคาวห้อยหัวอยู่ตามกิ่งไม้ ห้อยโหนไปก็บ่นเพื่อรำพึงรำพันกับตัวเองว่า “ทำไมเราถึงมาทนทุกข์ทรมานอยู่ที่นี้คนเดียวหนอ” เพราะมีดสนิทจนไม่เห็นสัตว์นรกที่อยู่ใกล้ๆ แม้คว่ำไปถูกมือเพื่อนซึ่งเป็นสัตว์นรกด้วยกัน ก็สำคัญผิดว่าเป็นอาหาร ต่างคนต่างกัดกินเลือดกินเนื้อกัน จนพลัดตกลงไปข้างล่างที่เป็นทะเลน้ำกรด ร่างกายสัตว์นรกจะถูกน้ำกรดกัดจนเปื่อยแหลกเหลวไปทันที

เมื่อสัตว์นรกดังกล่าวสิ้นใจตายก็กลับมาเกิดเป็นสัตว์นรกอีก ต่างรีบตะเกียกตะกายปีนป่ายขึ้นไปเกาะขอบจักรวาลตามเดิมทนทรมานอยู่อย่างนี้ จนกว่าจะครบช่วงหนึ่งพุทธันดรที่เป็นเช่นนี้เพราะทำกรรมบาปหยาบช้า มีความเห็นผิดออกตัญญูต่อบิพัตรา เป็นผู้มีดวงใจมืดบอด ใครทำคุณด้วยก็มองไม่เห็น แล้วยังทำร้ายผู้ทรงศีล ด้วยอำนาจกรรมนี้ ทำให้ต้องมาอยู่ในสถานที่อันมืดมิดในโลกันตนรกนี้

คงจบเรื่องมหานรก ดินแดนสำหรับคนบาปเอาไว้เพียงเท่านี้ก่อน สิ่งที่น่าศึกษาที่ละเอียดลึกซึ้งกว่านี้ยังมีอีกมาก ให้ตั้งใจปฏิบัติธรรมให้มากๆ ถ้าเข้าถึงวิชชาธรรมกายเมื่อไร ก็

ม.ท น.ร ก ๘ ชู ม

๕๑

เข้าใจเรื่องเหล่านี้ทั้งหมด ตอนนี้เราศึกษาจากภาคปริยัติแล้ว
ก็ให้ศึกษาภาคปฏิบัติให้แจ่มแจ้ง ต้องรู้เองเห็นเองจึงจะทำให้
เรามีกำลังใจในการทำความดีมากยิ่งขึ้น คาถาสำหรับการเข้า
ถึงธรรม หลวงพ่อก็ให้ไว้แล้วว่า “ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ข้าพเจ้า
จะไม่ชี้แจงนั่งธรรมะอีกแล้ว” ถ้าทำให้ได้อย่างที่ท่องและทำให้
ถูกวิธี รับรองว่าต้องเข้าถึงธรรมกายกันหมดทุกคน

